

اعمال و مسئولیت های مدنی و کیفری

محمورین

مصطفی رابعی کلباسی جعفری

انتشارات مینوفر

Minufar.ir

مشهد مقدس - ۱۳۹۵

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

- سرشناسه : زارعی گرامی جعفری، مصطفی، ۱۳۷۳ -
عنوان قراردادی : ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور : اعمال و مسئولیت های مدنی و کیفری محجورین / مصطفی زارعی گرامی جعفری.
مشخصات نشر : مشهد: انتشارات مینوف، ۱۳۷۳.
مشخصات ظاهری : ۸۰ ص.
فروست : علوم انسانی؛ ۲۰۴۳.
شابک : ۱۰۰۰۰۰ ریال ۶۱-۸۵۹۰۰-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه .
موضوع : حقوق مدنی -- ایران
موضوع : Civil rights -- Iran
موضوع : اهلیت و حجر
موضوع : Capacity and disability
رده بندی کنگره : الف ۶KM۵۱۱/۳ز ۱۳۹۵
رده بندی دیویی : ۳۴۶/۵۵۰۱۳
شماره کتابشناسی ملی : ۳۴۷۸۹۳۰

زبان کتاب: اعمال و مسئولیت های مدنی و کیفری محجورین

نویسنده: مصطفی زاهدی گرامی جعفری

طراح جلد: مینو

صفحه آرا: اکرم ملک نژاد

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

قطع: رقعی

چاپ و صحافی: دقت

قیمت: ۱۰.۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۹۰-۶۱-۳

تمام حقوق چاپ و نشر این اثر محفوظ است.

مشهد مقدس، بلوار جلال آل احمد ۶۹ پ ۱۱۶، ص.پ: ۹۱۸۹۵-۱۷۵۵

همراه: ۰۹۳۵۲۱۶۲۷۵۵ - تلفن و دورنگار: ۰۵۱-۳۸۳۲۳۵۵۳

سایت: www.minufar.ir - ایمیل: minufar@yahoo.com

انتشارات مینوفر
Minufar Publications

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۱۵	بخش نخست
۱۷	مبحث نخست: تعریف و انواع آن
۲۴	مبحث دوم: مبنای اهلیت
۲۷	فصل دوم:
۲۷	محجورین
۲۹	مبحث نخست: تعریف و تقسیم حجر
۳۲	مبحث دوم: انواع و حدود محجورین
۳۲	۱- صغیر
۳۶	۲- غیر رشید
۳۷	۳- مجنون

بخش دوم..... ۴۳

فصل دوم:..... ۵۶

مسئولیت کیفری..... ۵۶

فصل سوم..... ۶۴

اسباب رافع مسئولیت کیفری..... ۶۴

۲- خرابکردن - مستی..... ۶۸

۳- اجبر و اجراه..... ۷۰

۴- اطفال..... ۷۳

منابع و ماخذ:..... ۷۸

پیشگفتار

امروزه نویسندگان کتاب در هر زمینه قواعد ویژه خود را دارد، هنری است که باید استاد آنرا آموخت و همراه با رنگی از ذوق و ابتکار های شخصی ارائه داد.

در حقوق تمام قاعده پیچیده و نامفهومی که در قوانین دیده می شود در واقع ترکیبی از چند قاعده عرفی و تاریخی ساده است. گفتنی است که در جامعه اسلامی همه مردم باید به قانون، که بر گرفته از فقه و اصولین است احترام بگذارند و این وظیفه ما انجام به قواعد آن است.

در چنین حالتی هدف از حقوق نشر فرهنگ دادگری و ایجاد نظم در جامعه است. در واقع هدف این کتاب ساده نویسی و خلاصه نویسی است با عباراتی روان و روشن و قابل درک، مطالب این کتاب چنان با نظم منطقی طراحی شده که حس کنجکاوی را بر می انگیزد و او را به ساده اندیشی وادار می کند که هنر

حقوقدانان این است که ارکان موضوع را تمیز جلوه دهد و بصورت شیوا و روان در اختیار خوانندگان قرار دهد.

در پایان یادی می کنم از استاد بزرگ و اخلاق (دکتر امیر ناصرکاتوزیان) که قانون بخصوص قانون مدنی بعنوان میراث گرانبهای اوست.

ایشان یکی از شخصیت های والا در علم حقوق بود یادش را گرامی می داریم و برای او رحمت و غفران الهی مسالت می نمایم.

مصطفی زارعی گرامی

تأیستان ۱۳۹۵

مقدمه

یکی از بحث‌های مهم در حقوق و قوانین مربوطه مبحث اعمال حقوقی و مسئولیت است که در دانشکده های حقوق تدریس می شود.

مسئولیت اعم از مدنی و کیفری در قدیم با هم مخلوط بوده است مجازات کسی که جرمی مرتکب می شود در بسیاری از جرایم پرداختن خسارات بر قربانی خود بوده، چنان که (دیه) در حقوق اسلام همین موضوع و مفهوم را داراست.

در واقع هدف از حقوق تنظیم زندگی اشخاص است پس در هر مورد که شخص ضرری بر دیگری وارد کند موظف به جبران خسارت است، یا به قولی می گویند در برابر او مسئولیت مدنی دارد یا ضامن است.

این قاعده از دیرباز وجود داشته که: «هر کس به دیگری ضرر بزند باید آنرا جبران کند مگر در مواردی که اضرار به غیر به حکم قانون باشد و یا ضرری که بر شخص وارد آمده ناروا و نامتعارف

جلوه نکند.» در حقوق کنونی نیز مبنای مسئولیت مدنی همین قاعده است. اگر چه این قاعده بر اشخاص مجبور هم مترتب خواهد بود و حتی اشخاص مزبور موظف هستند آنرا جبران کند در رابطه با مسئولیت کیفری نیز همین قاعده پابرجاست.

فرض قانونگذار این است که مجبورین کسانی هستند که فاقد دوه درک و تمیز هستند و یا بصورت ناقص دارند و آنچنان توانایی عقلی و فکری برخوردار نیستند. پس با استناد به قوانین این نوع اشخاص رافع مسئولیت کیفری اند و معاف از مجازات اند لیکن اینگونه معافیت ها مانع از اخذ تدابیر تامینی و تربیتی در قبال آنان نیستند. بنابراین اعمال حقوقی اینگونه افراد اگر در حالت افاقه باشد نافذ خواهد بود. در غیر این صورت باطل و کان لم یکن است و با اجازه ولی یا قیم غرض رسیدن می شود. باری، عدالت و انصاف و مصلحت اقتضا می کند که زان وارده توسط مجبور جبران شود و هیچ زبانی بدون جبران باقی نماند.